

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 3

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Etablering af hestebønner
 - Forårsarbejde i frømarken – Kerb og tromling
 - Værdien af gylle og prisen på gylleaftaler
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Udbetaling af sidste års landbrugsstøtte
 - Krav til forpagter af landbrugsjord
 - Rengøring af veje efter forårsarbejdet
 - Husk afstandskrav ved sprøjtning
 - Vanding
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Sprøjteopfølgingskurser

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Den kraftige nattefrost har sat markarbejdet på pause, men vi ser flere marker med **tegn på manganmangel**. Så snart vejret tillader det, bør vintersæden tilføres mangan – dog først, når nattefrosten slipper.

Gylleudbringning – husk reglerne

Husk, at jorden skal være **optøet i mindst 15 cm dybde**. Det er ikke lovligt at udbringe husdyrgødning på en frossen overflade, selvom jorden tør op senere på dagen.

Slæbeskær er ikke godkendt til nedfældning, hverken i græsmarker, eller som sortjordsnedfælder. Konsekvensen ved kontrol, er træk i EU-støtten til landmanden og bøde til chaufføren på gyllevognen.

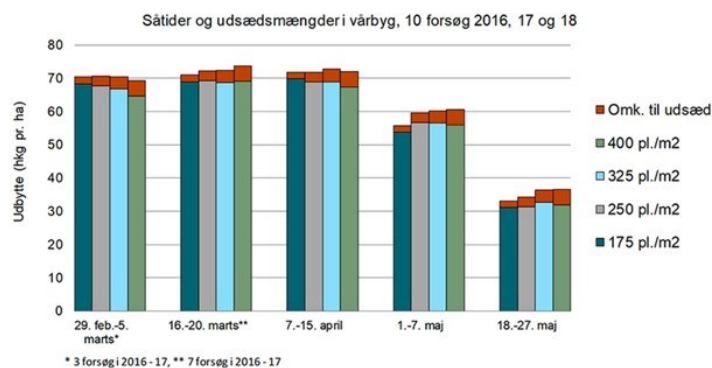
Tidligt forår på vej?

Efter to ugers tørvejr forudsiger vejrudsigten kun let nedbør og solskin. Dette kan hurtigt gøre veldrænede marker klar til såning. Men husk, at såbedet skal være optimalt, det er særligt vigtigt ved meget tidlig såning. Hvis jordstrukturen ikke er tilstrækkeligt god, er det bedre at vente på bedre forhold.

Optimalt plantetal for vårbyg i februar

Nedenstående figur viser resultatet af 3 års forsøg, med 4 forskellige plantetal ved 5 forskellige såtidspunkter af vårbyg i foråret.

Forsøget viser, at det optimale plantetal i februar og langt ind i marts er ca. 200 planter/m², hvorefter det gradvist bør øges. Brug SAGROs udsædsberegner i appen for at finde den rette udsædsmængde.

Figur 1 Såtider og udsædsmængder i vârbjg, 10 forsøg i 2016, 2017 og 2018. (Kilde: Landbrugsinfo)

Etablering af hestebønner

Af planterådgiver Eva Tine Nissen Engelbreth

Hestebønner bør sås fra nu og frem til midten af marts. Selvom de kan etableres senere, vil en tidlig såning som regel resultere i en tidligere høst under, ofte, mere gunstige forhold.

Ved såning er det vigtigt at sikre en ensartet sådybde på 6-8 cm. Dybest i pløjet eller dybdeharvet jord. Plantetallet skal ligge mellem 40 og 50 planter pr. m².

Gødningsplacering er en fordel, f.eks. 300 kg PK 0-4-21, frem for at blive bredspredt. På jorder med lavt fosfortal kan der med fordel tilføres trippelsuperfosfat.

God sådybde kan i visse år give mulighed for en effektiv krudtsbekæmpelse inden fremspiring. Sprøjtning med jordmidlet 1 l Fenix pr ha vil oftest være en tilstrækkelig ukrudtsstrategi. Er der kommet ukrudt op før fremspiringen af hestebønnerne, oftest i fugtige år, kan tilsætning af 1 l glyphosat kraftig anbefales.

Forårsarbejde i frømarken – Kerb og tromling

Kerb 400 SC er godkendt til mindre anvendelse mod enårig- og alm. rapgræs i forårsudlagt alm. rajgræs. Behandling må kun ske i sidste halvdel af februar på fugtig jord uden store nedbørsmængder. Undgå overlappning.

Dosering:

- Alm. rajgræs & hundegræs: 0,25 – 0,3 l/ha (let jord: max. 0,22 – 0,25 l/ha)
- Maks. tilladt dosis: 0,4 l/ha

Tromling af frømarken anbefales

For at udjævne muldvarpeskud og sten bør frøgræsmarker tromles tidligt i foråret, inden væksten tager fat.

Værdien af gylle og prisen på gylleaftaler

Af planterådgiver Finn Poulsen

Som planterådgivere bliver vi ofte spurgt, hvad en rimelig afregning er ved afgivelse eller modtagelse af gylle. Svaret afhænger af markedet i det område, hvor landbruget drives. Er der mangel på udsprædningsarealer, stiger prisen for at komme af med gylle, mens overskud af arealer typisk betyder, at modtageren selv dækker håndterings- og udbringingsomkostninger.

Lokale forhold har stor betydning, og vi ser, at pressede bedrifter og biogasanlæg ofte transporterer gylle over længere afstande for at finde udsprædningsarealer. Afsætning af gylle hænger desuden ofte sammen med andre aftaler, f.eks. salg af halm eller dyrkning af majs på samme ejendom. Derfor står prisen på en gylleaftale sjældent alene, men er koblet til andre aftaler.

Som planterådgivere hjælper vi ofte med formidling af gylle, ligesom maskinstationer ofte har indsigt i, hvem der ønsker at afsætte eller modtage gylle.

Det er vanskeligt at give et entydigt svar på, om det er en god forretning at modtage gylle. Man kan beregne værdien af næringsstofferne, men det giver ikke nødvendigvis en retvisende markeffekt sammenlignet med handelsgødning. Handelsgødning giver generelt det største udbytte på kort sigt, mens husdyrgødning på længere sigt forbedrer jordens frugtbarhed. Desuden er nogle afgrøder bedre egnede til organisk gødning end andre – f.eks. udnytter afgrøder med lang vækstsæson husdyrgødning bedre, og nedfældning er mere effektiv end slangeudlægning.

Overordnet set varierer markedsafregningen betydeligt. I nogle områder betaler modtageren alle omkostninger, mens der i andre områder kan følge op til 45 kr./ton med gylle, der leveres i en gylletank.

Uanset prisen på din gylleaftale anbefaler vi, at du kender gylleindholdet. For afgasset gylle kan analysen fra biogasanlægget bruges som udgangspunkt, mens en gylleprøve kan foretages gennem SAGRO - se **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 1**.

REGLER OG TILSKUD

Udbetaling af sidste års landbrugsstøtte

Af planterådgiver Finn Poulsen

De fleste har på nuværende tidspunkt fået udbetalt hele eller dele af deres landbrugsstøtte. For dig der ikke har modtaget en udbetaling, skyldes det ofte, at der har været kontrol og ansøgningen sagsbehandles manuelt og/eller ansøgningen er kompleks.

Du har mulighed for at følge udbetalingerne på lbst.dk under Tast Selv, hvor du også kan printe din udbetalingsspecifikation kaldet "Specifikation af udbetaling sendt". Det er en god idé at følge udbetalingerne og sikre, at alt er færdigudbetalt og bilaget er sendt videre til brug for dit regnskab.

Det er også muligt at kontakte Landbrugsstyrelsen på tlf. 33958000. Ofte møder du dog et svar om at sagsbehandlingen er i gang, og at alle sager først skal være færdigbehandlet den 30. juni.

På nuværende tidspunkt oplyser Landbrugsstyrelsen, at udbetalingerne går godt. Status for udbetalingerne i hele landet kan følges på lbst.dk.

Heraf fremgår det f.eks. at følgende ansøgninger er udbetalt:

- Grundbetaling 95,9 %
- Målt kvælstofregulering 77,5 %
- Pleje af græs- og naturarealer 91,2 %
- Biodiversitet og bæredygtighed 92,8 %

Har du brug for hjælp til et overblik er du velkommen til at kontakte din Planterådgiver.

Krav til forpagter af landbrugsjord

Af planterådgiver Jens Nygaard Olesen

Jordbrugere skal være opmærksom på, at det er jordlejers ansvar, at der udformes lejekontrakt, når der indgås aftaler om leje af jord. Der ses gentagende eksempler på, at der ved anmodning fra Styrelse for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), ikke kan fremvises lejekontrakter. Dette betyder, at man som jordbruger ikke kan dokumentere fuld råderet over pågældende landbrugsjord i ansøgningsåret.

En manglende lejekontrakt i en kontrolsituation, vil afstedkomme senere udbetaling, af hele EU-ansøgningen. Flere har d.d. endnu ikke fået deres tilskud udbetalt for 2024.

En lejekontrak i forhold til SGAV, skal belyse:

- Hvilke arealer det drejer sig om. (Bloknumre)

- Lejeperiode
 - Underskrift af ejer og forpagter
-

Rengøring af veje efter forårsarbejdet

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Forårssæsonen nærmer sig, og det er vigtigt at huske reglerne for rengøring af veje ved markarbejde. Ifølge færdselsloven (§ 87) må veje ikke tilsvines med mudder og jord, da det kan være farligt for trafikken.

Billede 2 Kørebane tilsvinet med mudder efter gyllenedfældning
(Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Vigtige forholdsregler

Opsæt advarselstavle A31 (glat kørebane) under arbejdet.

Rengør vejen straks efter arbejdet for at undgå risiko for uheld.

Vigtige forholdsregler

Opsæt advarselstavle A31 (glat kørebane) under arbejdet.

Rengør vejen straks efter arbejdet for at undgå risiko for uheld.

Husk afstandskrav ved sprøjtning

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Flere planteværnsmidler har nu afstandskrav til veje, boliger, institutioner og offentlige arealer for at beskytte beboere og forbipasserende mod pesticidafdrift.

Eksempler på afstandskrav

- Glyphosat-produkter: 2 meter
- Propulse SE 250 : 5 meter

Tjek altid etiketten for specifikke afstandskrav og krav til afdriftsreduktion. Afstand måles fra matrikelgrænsen – oplysninger kan findes i Arealinformation, OIS eller IMK Markkort.

Landmandens ansvar

- Overhold afstandskrav ved sprøjtning
- Registrér præcist i sprøjtejournalen. Det vil bl.a. sige at behandlet delareal skal noteres med arealenhed!

Sikker sprøjtning kræver præcision – læs altid etiketten grundigt!

Vanding

Af planterådgiver Per Skodborg Nielsen

Vi ser hvert år eksempler på manglende fornyelse af markvandingstilladelser.

Vandes der fra et markvandingsanlæg hvor indvindingstilladelsen er udløbet overtrædes kravet om at der ikke må indvindes vand uden tilladelse og man sanktioneres efter krydsoverensstemmelses-reglerne. (KO krav 1.35) Forvaltning af vand.

Samtidig har man ikke ret til at anvende N-kvoten for vanding, da der kræves en gyldig tilladelse på minimum 750 m³/ha. Overtrædelse vil normalt medføre at gødningskvoten overskrides, og man får en overgødsknings sag.

Generelt gælder at indvinding af grundvand til vanding af afgrøder på landbrugsarealer eller til erhvervsmæssigt dyrehold kræver en tilladelse. For markvandingsanlæg gælder desuden, at vandforbruget årligt skal indberettes til kommunen.

Har du brug for hjælp i forbindelse med ansøgning om eller fornyelse af vandingstilladelsen er miljørådgiver Per Lousdal klar med assistance. Per kan kontaktes på tlf. 9629 6641 eller pll@sagro.dk

Etablering af ny boring til markvanding

Ønskes der etableret en ny boring til markvanding, skal der først indhentes en foreløbig tilladelse fra kommunen. Først derefter må brøndborenen gå i gang med arbejdet. Herefter skal der søges en endelig tilladelse til indvinding af grundvand fra kommunen. Normalt gives tilladelsen til markvanding for en periode på 15 år.

Fornyelse af tilladelse til markvanding

Inden din tilladelse til markvanding udløber, skal du søge om fornyelse af tilladelsen hos din kommune. Vær opmærksom på sagsbehandlingstiden som varierer meget fra kommune til kommune. Samtidig har Landbrugsstyrelsen ved kontrol ændret praksis så en ansøgning om fornyelse ikke er tilstrækkelig og markvanding uden gyldig tilladelse sanktioneres dermed som overtrædelse af KO-krav 1.35

Bryder din markvandingsboring AKUT sammen

Der kan gives tilladelse til at lave en erstatningsboring, hvis markvandingsboringer bryder sammen midt i vandingsperioden. Inden dette arbejde påbegyndes skal kommunen kontaktes og give tilladelse. Boringen skal så normalt udføres indenfor 5 meter fra den gamle. Den gamle boring skal sløjfes af en autoriseret brøndborer.

Nedlægning af markvandingsboring

En boring der ikke længere er aktiv skal sløjfes af en autoriseret brøndborer.

Tjek tilladelsen på din egen markvandingsboring

Via GEUS' Jupiter-database kan man tjekke hvornår markvandingsstilladelsen udløber. Tast adressen i det gule felt og vælg markvandings i rullemenuen. Klik herefter på den grønne trekant der markerer en markvandingsboring. Herefter kommer en linje hvor man klikker på link og oversigt over tilladt mængde og udløbsdato mv. fremgår.

The screenshot shows the GEUS Jupiter-database web application. On the left, there is a sidebar with a description of the database and search filters. The filters include 'Anlæg-ID', 'Anlægsnavn', 'Anlægstype' (set to 'Markvandings'), 'Virksomhedstype', 'kommunenavn', and 'seneste prøve (år)'. A 'Liste' button is visible at the bottom of the filter section. The main area on the right displays a map with a green area and a road labeled 'Smækbjæ'. A search bar at the top right contains the text 'Gå til sted'.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Sprøjteopfølgingskurser

SAGRO afholder hen over foråret og sommeren lovpligtige sprøjteopfølgingskurser. Miljøstyrelsen sender ofte en besked i e-boks et helt år før din MAB-autorisation udløber. Men afvent ikke med at blive tilmeldt et kursus. Vi får masser af kurser igen til efteråret.

Du kan se vores kursusudbud her - vi har netop oprettet et ekstra kursus i Herning d. 24. marts.